

ANIMAL CAMOUFLAGE (Class Book page 12)

This animal is a frog. It's in the leaves (follas). It's brown like the leaves. It's difficult to see. The frog's enemies (enemigos) are snakes, lizards, birds and big fish.

© Can Stock Photo - csp16581032

This is a lizard. It's in the grass (herba). It's green like the grass. It's difficult to see. The lizard's enemies are birds, snakes and other lizards.

This is a butterfly. It's in the flowers. It's pink, white and black like the flowers. It's difficult to see. The butterfly's enemies are birds.

ANSWER THE QUESTIONS - (Ler o texto anterior e contestar as perguntas)

1. What animal is brown? - Cal é o animal marrón?
2. What animal is green?
3. What animal is pink, white and black?
4. Where is the frog? - Onde está a rá?
5. Where is the lizard?
6. Where is the butterfly?
7. Are the birds butterfly's enemies?
8. Draw your favourite animal. - Debuxa o teu animal favorito.

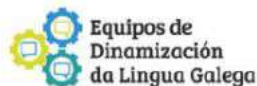
RICARDO CARVALHO CALERO

CUESTIONARIO

LETRAS GALEGAS
17 DE MAIO DE 2020

SeminarioGalán.org

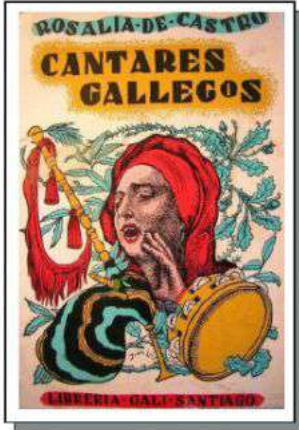
LIVEWORKSHEETS

Letras Galegas 2020 *SeminarioGalán.org*

RICARDO CARVALHO CALERO

O DÍA DAS LETRAS GALEGAS FOI INSTITUÍDO POLA REAL ACADEMIA GALEGA NO ANO 1963 EN CONMEMORACIÓN DO CENTENARIO DA PUBLICACIÓN DO LIBRO «CANTARES GALLEGOS» DE ROSALÍA DE CASTRO.

1.- *Quen instituíu o Día das Letras Galegas?*

2.- *Que se conmemorou no ano 1963?*

1

RICARDO CARVALHO CALERO FOI CRÍTICO LITERARIO, FILÓLOGO, HISTORIADOR DA LITERATURA GALEGA, LINGÜISTA, NOVELISTA... E O PRIMEIRO CATEDRÁTICO DE LINGUA E LITERATURA GALEGA DA UNIVERSIDADE COMPOSTELÁ. A EL DEDICÁMOSLLE O DÍA DAS LETRAS GALEGAS DESTE ANO.

3.- *A quen se lle dedica este ano o Día das Letras Galegas?*

4.- *De que materia foi catedrático?*

2

RICARDO CARVALHO NACEU NA CIDADE DE FERROL O 30 DE OUTUBRO DE 1910. ERA O PRIMOXÉNITO DE GABRIEL RICARDO E Mª DOLORES, QUE TIVERON CINCO FILLOS MÁIS.
A SÚA NAI APRENDEULLE A LER U

5.- Onde naceu Ricardo Carvalho?

6.- Como aprendeu a ler?

3

O ENSINO PRIMARIO REALIZOUNO EN FERROL, NUNHA ESCOLA DA RÚA MAGDALENA E DESPOIS NUN COLEXIO DIRIXIDO POR ESTE ENSEÑANTE. O BACHARELATO FÍXOO «POR LIBRE», REALIZANDO EXAMES EN VARIOS INSTITUTOS GALEGOS E DE CIUDAD REAL.

7.- En que locais nas que fixo os estudos primarios Ricardo Carvalho?

8.- Quen dirixía un dos colexios nos que estudou?

QUESTIONARIO EXPO RICARDO CARVALHO CALERO. LETRAS GALEGAS 2020

3

4

EN 1931 REMATOU, NA UNIVERSIDADE DE SANTIAGO, A CARREIRA DE DEREITO COA CUALIFICACIÓN DE SOBRESALIENTE, FACENDO OS CINCO CURSOS DA CARREIRA EN SÓ CATRO ANOS. FOI O ENCARGADO DE PRONUNCIAR O DISCURSO DE INAUGURACIÓN DO CURSO 1930-1931.

9.- Que carreira universitaria fixo en Santiago de Compostela?

10.- En cantos anos?

5

AO CHEGAR A SANTIAGO ENTROU A FORMAR PARTE DO SEMINARIO DE ESTUDOS GALEGOS, CREADO EN 1923, CO O NIO E A CULTURA GALEGA. NESTE GRUPO RICARDO CHEGARÍA A SER CONSELLEIRO E SECRETARIO XERAL.

11.- En que grupo entrou Ricardo ao chegar a Santiago?

12.- Que obxectivos tiña o Seminario de Estudos Galegos?

6

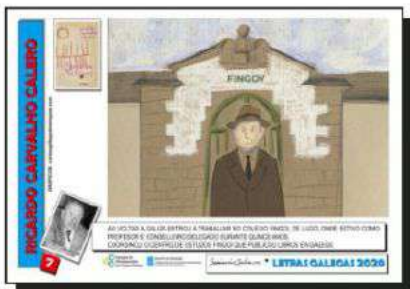
EN SANTIAGO REALIZOU O SERVIZO MILITAR OBRIGATORIO. UNS ANOS DESPOIS, EN 1936, PARTICIPOU NA GUERRA CIVIL CONTRA OS MILITARES GOLPISTAS E DEFENDENDO A REPÚBLICA. FOI DETIDO E CONDENADO A DOCE ANOS DE CÁRCERE, DOS QUE SÓ CUMPRÍU DOUS.

13.- Que defendeu Ricardo Carvalho na

7

AO VOLTAR A GALICIA ENTROU A TRABALLAR NO COLEXIO FINGOI, DE LUGO, ONDE ESTIVO COMO PROFESOR E CONSELLEIRO DELEGADO DURANTE QUINCE ANOS. COORDINOU O CENTRO DE ESTUDOS FINGOI QUE PUBLICOU LIBROS EN GALEGO.

15.- En que colexio lugués traballou?

16.- Que coordinou dende o colexio Fingoi?

8

«A XENTE DA BARREIRA» É A PRIMEIRA NOVELA EN IDIOMA GALEGO PUBLICADA DESPOIS DA GUERRA CIVIL. PUBLICOUSE EN 1951 POLA EDITORIAL «BIBLIÓFILOS GALEGOS». NA NOVELA CÓNTASE A HISTORIA D'UNHA FAMILIA FIDALGA RURAL OS FRADE DE EIRÍS.

17.- Cal é o título da primeira novela en galego publicada despois da Guerra Civil?

18.- De que familia trata a novela?

9

«AS PITAS BAIXO A CHOIVA» NARRA UN FEITO QUE LLE ACONTECEU A RICARDO CANDO ERA NENO E INTENTABA METER AS PITAS NO GALIÑEIRO PARA QUE NON SE MOLLARAN. AO FINAL ACABAN TODOS MOLLADOS. O RELATO FOI PUBLICADO NA REVISTA «LAR» NO ANO 1952.

19.- Que animais son os protagonistas de «As pitas baixo a choiva»?

20.- En que revista se publicou este relato? En que ano?

10

EN «CATRO PEZAS», PUBLICADO POLA EDITORIAL «GALAXIA» EN 1971, RECÓLLENSE OBRAS TEATRAIS DE RICARDO CARVALHO. «A FARSA DAS ZOCAS», UNHA DESTAS PEZAS, É QUIZAIS A MÁIS COÑECIDA E REPRESENTADA.

21.- Que editorial publicou «Catro pezas»?

22.- Cal é a peza máis coñecida e representada de «Catro pezas»?

11

OS «CONTOS POPULARES DA PROVINCIA DE LUGO» FORON RECOLLIDOS POLO PROFESORADO DE PRIMARIA DOS BEIZOS DA RAPAZADA DOS SEUS COLEXIOS E PUBLICADOS POLO CENTRO DE ESTUDOS FINGOI. A PRIMEIRA EDICIÓN, EN 1963, CONSTABA DE 300 CONTOS.

23.- Quen recolleu os relatos que se publicaron na primeira edición de «Contos populares da provincia de Lugo»?

do ano 1963?

12

ENTRA A TRABALLAR, EN 1965 COMO PROFESOR NO INSTITUTO ROQUELA DE CASTRO DE SANTIAGO E, EN 1972, APROBA AS OPOSICIÓNS Á CÁTEDRA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA DA UNIVERSIDADE COMPOSTELÁ CONVERTÉNDOSE NO PRIMEIRO CATEDRÁTICO DESTA ESPECIALIDADE.

25.- En que instituto entrou a traballar no ano 1965?

26.- En que ano aprobou as oposicións á cátedra de Lingua e Literatura Galega?

13

EN 1966 APARECE, PUBLICADA POLA EDITORIAL «GALAXIA», A TRIMÉTRICA EDICIÓN DA SÚA «GRAMÁTICA ELEMENTAL DEL GALLEGO COMÚN», UN MATERIAL DIDÁCTICO INEXISTENTE NESES ANOS E QUE SERÍA REEDITADO SETE VECES.

27.- Que libro publicou Galaxia en 1966?

28.- Cantas veces se reeditou a «Gramática elemental del gallego común»?

14

«GRAMÁTICA ELEMENTAL DEL GALEGO COMÚN» EN 1966, ESTABA DIRIXIDA POR RICARDO E PUBLICADA POR R. CALERO E AO PROFESORADO DE PRIMARIA QUE, DAQUELA, NON TINAN UNHA GRAMÁTICA NO NOSO IDIOMA.

¡Terminado!

29.- En que ano se publicou a «Gramática elemental del gallego común»?

30.- A quen estaba dirixida esta gramática?

15

RICARDO ESTÁ CONSIDERADO COMO O IDEÓLOGO DO «REINTEGRACIONISMO», UNHA CORRENTE LINGÜÍSTICA QUE DEFENDE QUE O GALEGO É UNHA VARIANTE DO PORTUGUÉS E PROPÓN O USO DUNHA GRAFÍA BASEADA NA NORMATIVA PORTUGUESA.

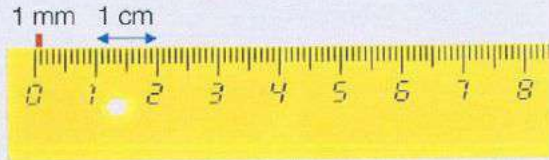
31.- Quen está considerado o ideólogo do «reintegracionismo»?

32.- Segundo esta teoría, de que idioma sería unha variante o idioma galego?

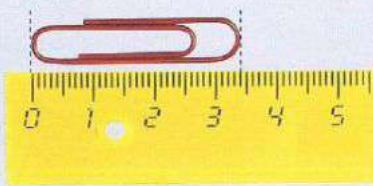
El milímetro

Para medir longitudes muy pequeñas utilizamos una unidad de longitud menor que el centímetro: el **milímetro**.

- 1 centímetro son 10 milímetros.
- 1 milímetro se escribe así: 1 mm.
- $1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$

- ¿Cuántos milímetros mide el clip?

El clip mide 3 centímetros y 4 milímetros.

3 cm y 4 mm

$$30 \text{ mm} + 4 \text{ mm} = 34 \text{ mm}$$

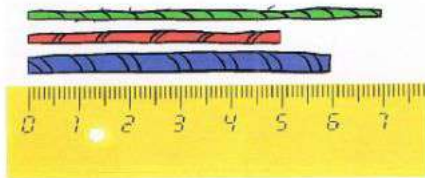
El clip mide 34 milímetros.

El milímetro es una unidad de longitud menor que el centímetro.

Un centímetro es igual a 10 milímetros.

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

Mide con la regla y completa la tabla.

	Longitud en cm	Longitud en mm
	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>	<input type="text"/>

	<input type="text"/>	<input type="text"/>
--	----------------------	----------------------

Lee y contesta.

Carlos le dice a su amiga Nuria: "Tengo un lápiz de 7 mm de largo".

¿Es posible lo que dice Carlos? ¿Por qué?

Completa como en el ejemplo

Recuerda:

$$1 \text{ cm} = 10 \text{ mm}$$

$$5 \text{ cm y } 3 \text{ mm} = 5 \times 10 + 3 = 53 \text{ mm.}$$

$$98 \text{ mm} = 9 \text{ cm } (9 \times 10) \text{ y } 8 \text{ mm.}$$

• 2 cm y 5 mm = <input type="text"/> mm
• 7 cm y 4 mm = <input type="text"/> mm
• 6 cm y 2 mm = <input type="text"/> mm
• 39 mm = <input type="text"/> cm y <input type="text"/> mm.
• 46 mm = <input type="text"/> cm y <input type="text"/> mm.
• 83 mm = <input type="text"/> cm y <input type="text"/> mm.
• 95 mm = <input type="text"/> cm y <input type="text"/> mm.

El kilómetro

10

Emilio y Mara han dado un paseo cerca del río. Del puente a la laguna han recorrido 1.000 metros, es decir, 1 kilómetro.

Para medir distancias grandes utilizamos el **kilómetro**.

1 kilómetro es igual a 1.000 metros.

1 kilómetro se escribe así: 1 km.

$$1 \text{ km} = 1.000 \text{ m}$$

El kilómetro es una unidad de longitud mayor que el metro.

Un kilómetro es igual a 1.000 metros. $1 \text{ km} = 1.000 \text{ m}$

Expresa en

Pregunta

$1 \text{ km} = 1.000 \text{ m}$

$2 \text{ km y } 54 \text{ m} = 2 \times 1000 + 54 = 2000 + 54 = 2.054 \text{ m.}$

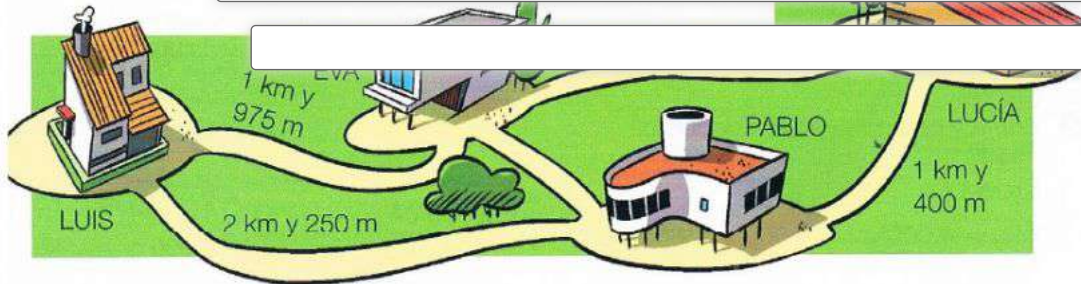

$4 \text{ km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$	$5 \text{ km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$
$65 \text{ km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$	$73 \text{ km} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$
$3 \text{ km y } 5 \text{ m} =$ <hr/>	$5 \text{ km y } 46 \text{ m} =$ <hr/>
$9 \text{ km y } 186 \text{ m} =$ <hr/>	$7 \text{ km y } 59 \text{ m} =$ <hr/>
$6 \text{ km y } 87 \text{ m} =$ <hr/>	$4 \text{ km y } 73 \text{ m} =$ <hr/>

Observa el diagrama.

Luis, Pablo, Lucía y Eva son amigos y viven cerca.

- ¿A cuántos metros vive cada pareja de amigos? Calcula la distancia en metros.

Eva y Lucía:

Luis y Pablo:

Luis y Eva:

Pablo y Lucía:

- Hoy, Luis ha ido desde su casa a la casa de Pablo. Desde allí han ido juntos a la casa de Lucía. ¿Cuántos metros ha recorrido Luis?

¡Terminado!

Solución:

A MATERIA E AS SÚAS PROPIEDADES

- O noso corpo e os obxectos que nos rodean están formados por e ocupan un no .
- A **materia** é aquilo que ten e ocupa un no espazo.
- As **propiedades da materia** son a e o .
- A **masa** é a cantidade de que ten un corpo.
- O **volume** é a cantidade de que un corpo.
- Moitas das propiedades percibímolos cos .

Arrastra en cada SENTIDO as palabras e fotografías correspondentes

OLFACTO	TACTO	GUSTO	VISTA

FLEXIBILIDADE

ELASTICIDADE

TRANSPARENCIA

SABOR

DUREZA

COR

OLOR

NOMBRE Y APELLIDOS:

TEMA 6. MATEMÁTICAS. EL KILÓMETRO

1 Expresa en metros.

- a) 2 km
- b) 9 km
- c) 8 km
- d) 6 km
- e) 15 km
- f) 1 km

2. Observa y haz tú lo mismo.

$$5 \text{ km } 600 \text{ m} = 5 \text{ 000 m} + 600 \text{ m} = 5 \text{ 600 m}$$

- a) 3 km 215 m
- b) 8 km 35 m
- c) 1 km 262 m
- d) 3 km 200 m
- e) 8 km 800 m
- f) 4 km 382 m

3 Copia en tu cuaderno e indica en qué unidades expresarías es-tas longitudes

	km	m	cm
Distancia entre dos pueblos.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
La longitud de una pista de esquí.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
La anchura de una puerta.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Un bolígrafo.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
El ancho de una piscina.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

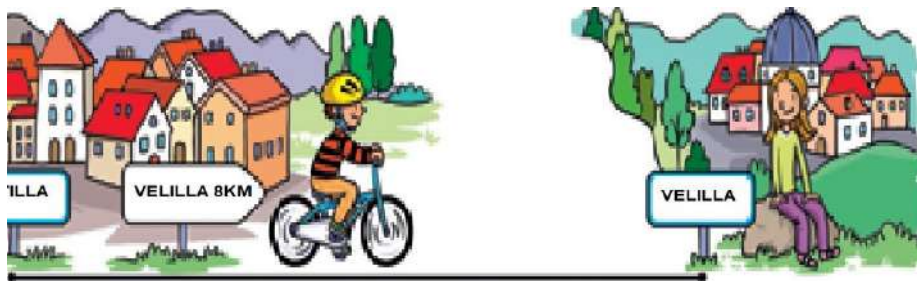
4. Ordena estas longitudes de mayor a menor:

2 500 m - 250 m - 2 km - 3 km

5 Copia y completa.

metros	kilómetros y metros
4 500 m	<input type="text"/>
<input type="text"/>	6 km 600 m
8 050 m	<input type="text"/>
<input type="text"/>	7 km 2 m

6 Óscar vive en Matilla, y su amiga Alma, en Velilla, que está a 8 km. Si Óscar visita a su amiga Alma 3 veces por semana, ¿cuántos kilómetros recorrerá en dos semanas, contando la ida y la vuelta

8 El parque de mi barrio mide, exactamente, 50 m de largo. Si el ancho es la mitad del largo, ¿cuánto mide el parque de ancho?

9 Claudia y Naiara van a hacer una marcha hasta el pantano. Si de su casa al pantano hay 6 km y ya han recorrido 2 500 m, ¿cuántos metros les faltan para llegar al pantano?

MÚSICA 3º

Tarefa "Queda na casa 4"

4. Lectura melódica. Observa na escala musical a colocación das notas **sol, la, si** e le a continuación dicindo o nome de cada nota en voz alta:

ESTUDIO DE LA CLAVE DE SOL.

1.1.- SOL LA SI.

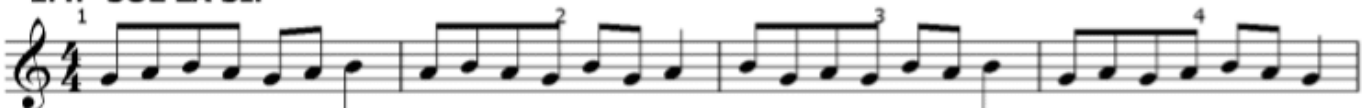
1.2.- SOL LA SI.

1.3.- SOL LA SI.

1.4.- SOL LA SI.

CREA UNA HISTORIA

¡LANZA EL DADO!	PERSONAJE	ESCENARIO	SITUACIÓN
	Un monstruo de dos cabezas	Dentro de una cueva escondida.	Se encuentra una capa mágica
	Un dragón que no lanza fuego	En una granja	Fue cazado por un tornado
	Una princesa muy valiente	En un cálido desierto	Se perdió en el espacio
	Un robot destartado	En un lago	Le separaron de su amigo
	Un oso poco feroz	En un castillo mágico	Se comió una cereza envenenada
	Una estrella que habla	En un bosque encantado	Perdió la memoria

PIP

Mira a curtametraxe con atención e despois contesta ás preguntas:

Pip | A Short Animated Film

<https://www.youtube.com/watch?v=07d2dXHYb94>

Con que problema se atopa Pip primeiro?

- Non atopa a entrada da Universidade
- Non ten a altura axeitada
- Non chega ao pupitre.

Como consegue entrar a clase?

- Chorando
- Movendo moito a cola
- Estirando unha orelha

Pip non se rinde. Con esforzo consegue superar cada problema.

Para chegar ao pupitre, Pip

Parar o dispensador de comida, Pip

Para evitar que a educadora se caia, Pip

Numera por orde os problemas aos que se enfrenta Pip segundo suceden no video:

- Salva a unha persoa e consegue graduarse.
- A educadora cae porque non lle indica correctamente o camiño.
- Enche o prato de comida e non consegue parar o dispensador.
- Non ve ben a mestra porque o pupitre non se adapta ao seu tamaño.
- Suspende o exame e abandona a Universidade

Por que che parece que Pip suspende o exame se sabía facelo?

Por que cres que se sente triste Pip?

- Porque o examinador se enfada.
- Porque cre que a educadora se decepcionou.
- Porque suspende.

Pip ve o perigo da muller invidente e decide salvala a pesar de estar nun momento moi triste.

- Deixa a un lado a súa tristeza e evita que a muller caia.
- Segue chorando porque non vai conseguir graduarse, enton dalle todo igual.
- Espera a que o examinador estea mirando para salvar a muller.

Pensa nalgunha situacion na que ti pensaras en rendirte porque non conseguias facer algo.

Explica como te sentias, como afrontaches a situacion e se conseguiches resolvela, como foi?

Cres que as cousas sempre se conseguen a primeira? Que hai que facer en caso de que non saian?

Para que se prepara Pip? Cres que se trata dunha labor importante? Por que?

A MATERIA

A MATERIA

QUE É A MATERIA?

A materia é todo aquilo que ocupa un lugar no espazo e pode ser detectado e medido.

PROPIEDADES DA MATERIA

XERAIS

Preséntaas todo tipo de materia.

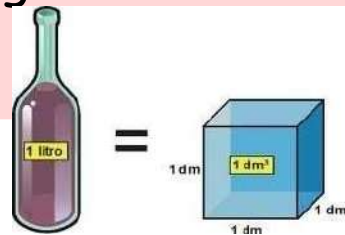
MASA

- ✓ É a cantidade de materia que ten un corpo.
- ✓ A unidade de masa é o kilogramo (kg).
- ✓ Para medir a masa dun obxecto emprégase unha balanza.

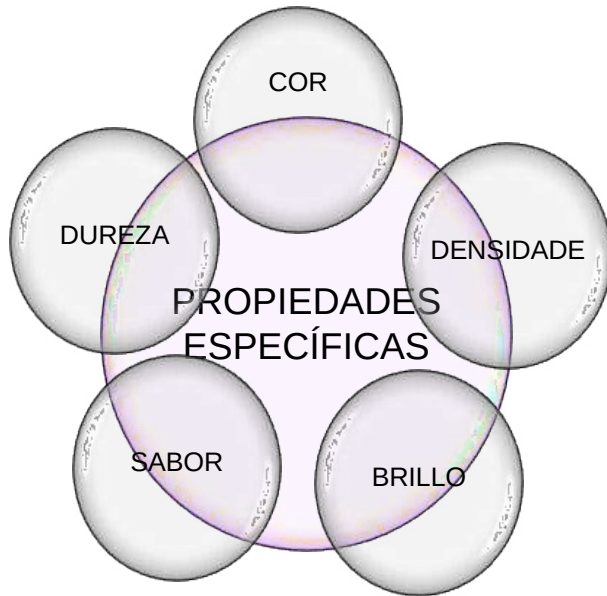
VOLUME:

- ✓ Indica a cantidade de espazo que ocupa un corpo.
- ✓ A unidade de volume é o litro (l), aínda que tamén se mide en ml.
- ✓ Pódese medir o volume de líquidos e sólidos usando probetas graduadas.

ESPECÍFICAS

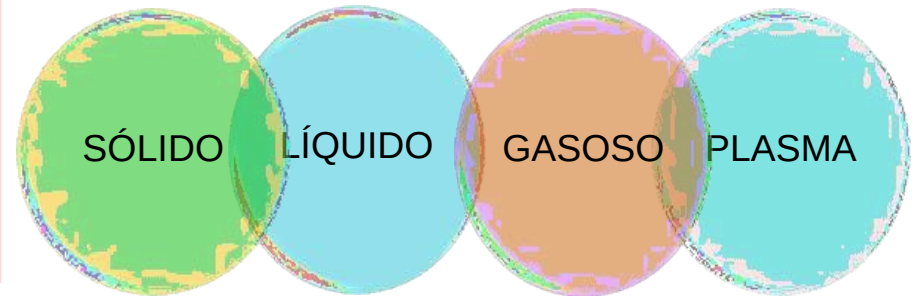
- ✓ Son propias de cada tipo de sustancia (varían).
- ✓ Describen que aspecto ten un obxecto, como se percibe ou se comporta ,entre outras cousas.

QUE SON OS ESTADOS DA MATERIA?

- ✓ Son as formas en que se presenta a materia.
- ✓ O estado de cada corpo depende das circunstancias e das características de cada materia.
- ✓ A materia pode cambiar de estado se aumenta ou diminúe a temperatura.

A materia pódese presentar en 4 estados:

ESTADOS DA MATERIA

SÓLIDOS

- ✓ Posúen forma e volume definido.
- ✓ Manteñen a forma aínda que os cambiemos de recipiente.

LÍQUIDOS

- ✓ Ten volume definido.
- ✓ Non ten forma definida. Adopta a forma do recipiente que o contén.

GASES

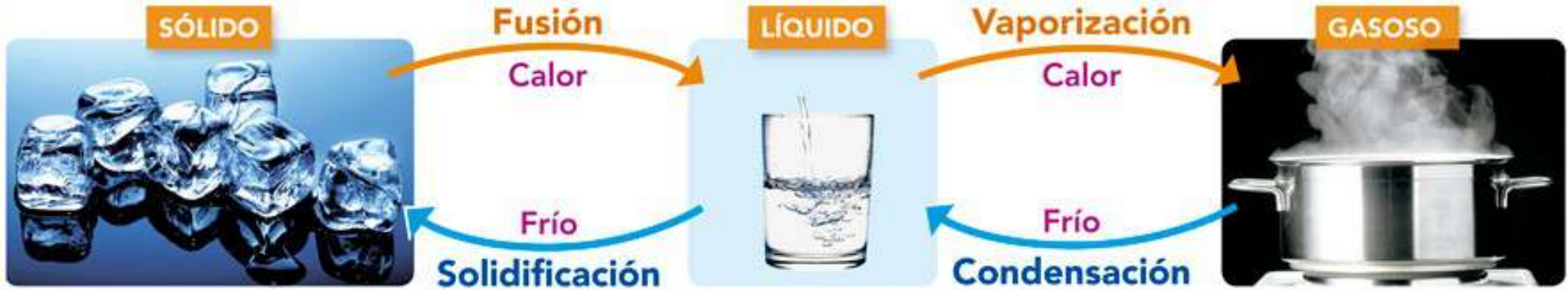
- ✓ Non ten volume definido.
- ✓ Non ten forma definida. Adopta a forma do recipiente que o contén.

PLASMA

- ✓ Fórmanse baixo condición de temperaturas e presións extremadamente altas.

CAMBIOS DE ESTADO

Hai substancias, como a agua, que poden cambiar de estado se aumenta ou diminúe a temperatura.

ALGÚNS EXEMPLOS DE MATERIA

SÓLIDO

LÍQUIDO

GAS

PLASMA

MATERIAIS

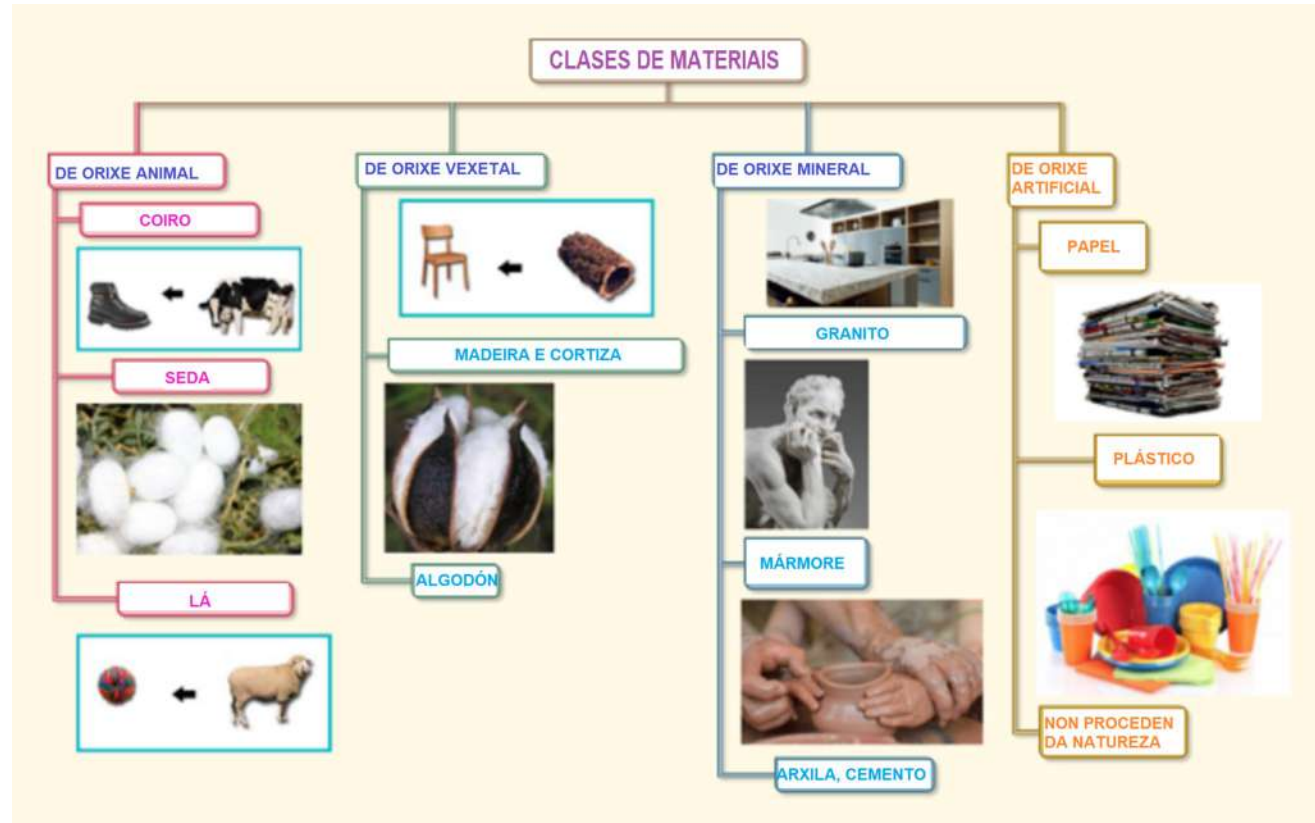
Son as substancias que se utilizan para fabricar obxectos.

✓ **Materiais Naturais:** Son os que se encontran na natureza.

Son de orixe :animal, vexetal, mineral

✓ **Materiais Artificiais :** Fábrícanse a partir de materias primas.

Exemplos : Papel, vidro, plástico, aceiro.

Nome e apelidos:

TEMA 8. LINGUA

VOCABULARIO

Os animais

1 Escribe o nome das femias que aparecen no debuxo e relaciónaaas co macho correspondente:

cabalo	
boi	
can	
carneiro	
porco	
galo	
coello	
castrón	

2 Dos animais anteriores, di cal é o que:

brúa	
rincha	
bea	
ladra	
cacarexa	

• Agora repara nos animais do recadro.

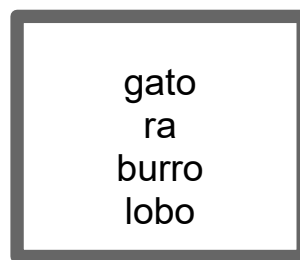
Quen é o que...?

ornea

miaña

ouvea

croa

3 Busca no exercicio 1 as nais destas crías e xúntaas:

año

poldro

cabuxo

bacoriño

canciño

pito

becerro

cazapo

4. Coa axuda do dicionario, indica que animal vive en cada casa.

Formigueiro

toupeira

cortello

corte

colmea

galiñeiro

niño

canceira

5.

augamar

paporrubio

lucecú

Se xuntamos algunhas palabras, podemos formar outras novas, con distinto significado.
Chámanse **palabras compostas**.

5 Une as pezas e terás...

- a) un xoguete que voa, pero non é avión. →
- b) un paxaro ao que lle gustan as follas. →
- c) un insecto gordo e con cornos. →
- d) un verme que ten unha lanterna. →
- e) unha verdura que parece unha flor. →
- f) un obxecto para sacar punta. →
- g) unha planta con flores que saben a mel. →

1 Busca estes nomes de animais no dicionario e di cales son compostos:

picapeixe golfiño ollomol cempés zapateiro sapoconcho

Enlaces fichas 18 maio

Plástica:

video: facer unha medalla

<https://youtu.be/ThALQKZUUKA>

Lingua Galega

Enlace actividade “As pitas”

<http://primaveradasletras.gal/as-pitas-baixo-a-chuvia/>

Conto as pitas

https://issuu.com/bucle/docs/as_pitas

música as pitas

<https://aspitasbaixochoiva.bandcamp.com/album/as-pitas-baixo-a-choiva?from=embed>

Actividades sociais

<https://es.educaplay.com/recursos-educativos/4066846->

[vivir_en_sociedade.html](#)

https://es.educaplay.com/recursos-educativos/4472325-festas_de_galiza.html